

van het vaderlijk erfdeel des geloofs. Daaruit volgt voor den Staat de noodzakelijkheid van een competent gerechtshof; een gerechtshof „ad hoc“, een kerkelijk gerechtshof dat oordeelt of het den schuldenaar de burgerlijke macht overgeeft, die hem schuldig verklaren en zelfs tot de doodstraf veroordeelen kan.

Dit moet de Staat doen, opdat het niet iets persoonlijks zij wanneer hij tegen de ketteren optreedt; maar omdat zij een element vormen, dat voor een staat schadelijk en vijandig is en de openbare orde verstoort; die enkel en alleen op de godsdienstige orde gegrond is.

De spreker herinnerde er nog aan hoe eeuwen lang de pausen de vorsten op hun plicht gewezen hebben om de kerk te verdedigen; hetzij door den vorst te bedreigen of door hem te bestraffen, wanneer hij onwillig was. Hij houdt vol, dat dit een recht van de kerk was; een spoorlag voor een ambenaar, een waarschuwing, dikwijls door een rechtvaardige straf gevolgd, voor een dienaar, die altijd ijverig moet zijn in het belang van zijn meederen.

Vervolgens leest hij deze verklaring voor. De Katholieke Staat heeft het recht en den plicht zijn geloof te verdedigen; het Katholieke geloof, den eenigen godsdienst dien zij erkent. Zij moet de verspreiding beletten van ieder geloof, dat daarvan afwijkt; het buiten de grenzen dringen, zooverre het zich in het openbaar vertoont. Voor een dergelijke zuivering is de doodstraf noodig.

Let vooral hierop, mijne hooren: De ketteren waren alle eeuwen door de meest gevloekte wezens, die zich tegen het roomsche geloof verzetten; slechte, zedeloze, vuile, anti-patriottische, anti-sociale menschen; vol schanddad en slechtheden. Herinnert u de ketterijen van de Waldenzen, de Albigenzen, de Anglikanen, de Lutheren etc., slechte, vandaalsche menschen; dorstend naar christenbloed; die onze kerken verbrandden, onze vrouwen verkrachten; onze priesters beleedigden en martelden; die meer onschuldig bloed vergoten hebben dan al de gerechtshoven der kerk gedurende alle eeuwen.

Tenslotte besluit Dr. v. G. G. met deze opmerking:

Aldus de zeereverwaarde pater Jezuit Antonio Oliva, in de kerk der heilige marieuren in Turijn, den 23en Januari van dit jaar onzes Heeren 1927.

Vinden mijne geëerde vrienden, de paters Welter

en Otten, redacteuren van „De Bazuin“, dit nu niet een hartelijke proef? En zoo'n artikel als van de Unita Catholica, is dat nu niet een hartelijk schrijven?

Men moet dit alles niet voorbijgaan of willen doen voorbijgaan met de opmerking, dat we in Nederland een anderen geest proeven. Want een kerk, die wereldkerk wezen wil, en die op de continuïteit van haar leer en moraal met voorliefde wijst, kan zich in het ene land niet ontdoen van wat in het andere wordt gepubliceerd. Gelijkt de roomsche auteur P. van Term zich zeer verdienstelijk maakt door uit alle landen de officiële en semi-officiële publicaties van vrijmetselaren na te gaan en te rubriceren, zoo moeten Roomsche apologeten het verdragen, dat men in Nederland een volledig antwoord wacht op uitlatingen, die ver weg gegeven zijn; want het land van mest en mist ligt wel ver verwijderd van het andere, waar de appelsienen groeien, maar Rome wil immers de boog zijn, die beide verbindt? K. S.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:
Schiedam (vac. G. v. Duinen): C. v. d. Woude te Gorredijk en A. J. Bouma te Wanswold.
Utrecht (vac. wijlen Dr. J. C. de Moor): D. v. Dijk te Groningen en P. Nomes te Delfshaven (R'dam).

Beroepen te:
Bellingwolde (Gr.): E. de Jong, cand. te Rotterdam.
Edam, Monnikendam en Westaan: G. Tom, cand. te Hilversum.
Kampen (vac. J. J. Westerbeek v. Eerten): J. W. Esselink te Eindhoven.

Aangenomen naar:
Meppel: J. H. Kuiper te Drachten.
Schoonhoven: W. Seinen te Opperdoes.

Bedankt voor:
Dronrijp: S. Wouters, cand. te Exmorra.
Musselkanaal: D. J. Velsink te Arum.

Bedankt voor:
Achlum, Blokzijl, Krolwindweert, Koog Zaandijk, Midwolda, Oost-Nijkerk, Passens, Ternaard, Oudebome, Tuije, Tzum en Zoutkamp: S. Wouters, cand. te Exmorra.
Barendrecht: K. Minnema te Garip.
Bossum (2e pred.): A. J. Bouma te Wanswold.

Den Haag-West en Utrecht: Dr. W. G. Harrenstein te Amsterdam.
Houwerzijl: J. W. v. Tol te Scharendijke.

Klundert: W. Steunenbergh te Heerenveen.
Zierikzee: J. Koelwijn te Berkel (Z.-H.).

Afscheid van:
Bergum: J. Toukens, Tekst 1 Cor. 15:1 en 2.
Klundert: G. Laarman, Tekst Matth. 17:19-21.

Kerkinstellingszaken.
Te Lutterade (bij Sittard) zal wellicht een Geref. Kerk geïnstitueerd worden. De Classis Den Bosch heeft een commissie benoemd om de eventuele Kerkinstelling te overwegen.

Ineenzameling.
De Classis Deventer heeft de groote wenselijkheid uitgesproken om te Deventer met de pötingen tot ineenzameling der Geref. Kerken A en B zoo spoedig mogelijk voort te gaan.

Beroepingswerk.
De Geref. Kerken van Andel en Glessen (N.-Br.) besloten een combinatie aan te gaan tot het beroepen van een predikant. De Classis Alkerk verleende daaraan hare goedkeuring.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Afscheid van:
Zierikzee: S. v. d. Moen, Tekst Ex. 14:15b.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:
Amloo (toez.): De Jonge, cand. te Breda.
Enter: J. H. v. Paddenburgh te Elspeet.
's-Gravenzande (2e pred. pl.): W. M. A. Kalkman te Werkendam.

Hansweert: J. C. Neeleman te Elkerzee.
Kalkwijk aan Zee (vac. J. Nauta): W. M. A. Kalkman te Werkendam.

Monster: G. Enkeljaer te Ter Aar.
Muiden: C. B. Holland te Huizen (N.-H.).
Norg (toez.): H. J. Witkop Jr te Rockanje.

Wildervank: J. N. Sevenster te Oldehove.
Aangenomen naar:
Dedensvaart: W. A. Zeydner te 's-Heerenberg.

Midland (Terschelling): T. J. de Boer te St. Jacobi Parochie.
Schoonhoven: J. H. Gunning E. Ben te Lage Vuursche.

Bedankt voor:
Amloo: C. M. de Jong, cand. te Terhage (N.-Br.).
Bedum: J. C. Wissing te Vuzbi.

Delft (vac. P. Zandl): Mr. Dr. N. G. Veldhoen te Alphen a. d. Rijn.
Gonderak: J. Ronge te Hoog-Bloland.

Groningen en Avenhorn: F. W. Boers te Abbekerk.
Katwijk aan Zee (vac. J. Nauta): Joh. Stehouwer te Weesp.

Pingjum o.a.: J. Vink te Drimmelen (N.-Br.).
Tul: J. Kramer te Elden bij Arnhem.
Stedum: Dr. W. Lodder te Doorn.

Intrede te:
Zetten: A. H. Bellenmans, cand. Tekst Hand. 3:16a.

Dursterdam: P. v. Lelyveld, Tekst Psalm 119:175.
Groningen: J. J. v. d. Wall, Tekst Lukas 5:8 en 10b.

„De Reformatie“ is door zijn groote oplage HET blad voor **FAMILIE-ADVERTENTIEN**. Onze Gereform. kringen geïllustreerd daarmede te rekenen.

DE DRAGERS

van het lichaam, de voeten, moogt ge niet verwaarlozen, door ze in elken willekeurigen schoenvorm te steken. De lichamelijke verzorging heeft veel nut. Draag individueel **Maatschoei**, ge spaart Uw voeten en daarmee Uw lichaam. Lees in onze brochure daarover meer. Op aanvraag volgt toezending.

Aanbevelend
J. SPAANS - Maatschoenmaker
Gedipl. Haagse Vakschool
Schuifstraat 29 - Tel. 34729
DEN HAAG

Boekenliefhebbers vraagt gratis toezending van den nieuwen fondscatalogus aan den uitgever **W. D. MEINEMA, Delft**.

W. D. MEINEMA - Delft

Zoo juist verscheen de 3e aflevering van

Goud, Wierook en Myrrhe,

Geïllustreerd
Bijbelsch Dagboek door
K. SCHILDER

Prijs per aflevering slechts 75 cent.

Het boek is compleet in 12 afleveringen.

Men vragte prospectus met proeve van bewerking.

Mede verscheen onlangs van **DS. SCHILDER** een nieuwe druk van

LICHT IN DEN ROOK

ing. 12.25 - 2e druk - geb. 14.25

en

De Openbaring van Johannes en het Sociale Leven

ing. 12.75 - 2e druk - geb. 13.50

Deze prachtige belijdenisgeschenken zijn in elken soliedien boekhandel verkrijgbaar en met verhooging van porto omgaand te verkrijgen bij den uitgever

W. D. MEINEMA - Delft

DE GOEDE TIJDING

Gereform. Evangelisatie-Blad.
Hoofdredacteur **DR. P. NOMES**.

De verspreiding van „De Goede Tiding“ brengt geen financiële lasten mede.

Men vragte inlichtingen en proefnummers bij den uitgever **W. D. MEINEMA, Delft**.

W. A. HOUTMAN & Co. - SCHIEDAM

SINGEL 116.
TEL. 68871.

PIANO'S - AUTOPIANO'S - ORGELS

van hoogst SOLIDE uitvoering en BEKENDE MERKEN. — Vraag prijzen en condities — Franco levering. Schriftelijke garantie. — STEMMEN — REPAREREN — VERHUREN — INRUILEN.

Verschenen:

„Die ons heeft zalig gemaakt“

REDE

gehouden den 24en April 1927, door
Ds. R. J. VAN DER VEEN te Goes,

ter gelegenheid zijner 40-jarige Ambtsbediening.

Met portret op kunstdrukcarton. — Prijs 40 cents.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel of, na toezending van het bedrag, bij de Uitgevers

GOES. OOSTERBAAN & LE COINTRE.

IN ELK HUIS EEN ORGEL!

Ganzevoort's Orgelhandel

DIEZERSTRAAT 116 — ZWOLLE

heeft steeds in voorraad een groote keuze **ORGELS** voor huiskamer, school en lokaal

Prijscuranten en leveringsvoorwaarden gratis op aanvraag

Zijt ge wellicht bestuurslid van een Chr. Schoolvereniging?

En leest gij als zoodanig ook het Weekblad

„DE SCHOOL MET DEN BIJBEL“?

Zoo niet, vraag dan enkele nummers ter kennismaking bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE, GOES.

NATIONALE SPAARVERZEKERING - LEEUWARDEN

Coöperatief spaarsysteem.

Sparen voor: **EIGEN HUIS, UITZET, STUDIEFONDS.**

Actieve, vertegenwoordigers gevraagd. — Ruime bijverdiensde,

?? WAAROM ??

GEEN ADVERTENTIE VAN U OP DEZE PLAATS?

—
Uw succes ware verzekerd!!

Verschenen:

LOURENS INGELSE

Een episode uit het geestelijk leven op Walcheren omstreeks 1780

door **A. JANSE**

hoofd Chr. School Biggekerke

Prijs f 0.60, franco p.p. f 0.64.

Alom verkrijgbaar in den Boekhandel en na ontvangst v. h. bedrag bij de Uitgevers

Oosterbaan & Le Cointre - Goes.

Lezers van „De Reformatie“, die met zooveel sympathie dit blad ontvangen, wilt ook uw **FAMILIE-ADVERTENTIEN** ter plaatsing zenden.

DE PIANO- EN ORGELHANDEL D. A. RIPPEN

Piet Heinstraat 42

DEN HAAG

levert U een prachtig instrument in elk genre voor billijken prijs.

KENT GIJ REEDS

DE MAATSCHAPPIJ

Christelijk Sociaal-Economisch Weekblad

?

Hoofdredacteur: **H. AMELINK**

Algemeen Redacteur:

Jhr. Dr. A. M. C. SANDBERG

Met medewerking van vele vooraanstaande personen

Zoo niet, vraag dan nog heden proefnummers aan de

N.V. DRUKKERIJ EDECEA - HOORN.

Dit geïllustreerd weekblad is het leidende orgaan der Christelijk sociale organisaties in ons land en kost slechts f 1.— per kwartaal.

Het behandelt in hoofdartikelen de sociaal-economische vragen, geeft beschouwingen over de sociale organisaties, laat het licht vallen op arbeids- en bedrijfs-toestanden in eigen kring, bevat een wekelijks financieel-economisch overzicht, een revue

„Uit het Maatschappelijk leven“, een verzameling „Pers-en Polemie“, een rubriek „Vrouwenslang“, een „Vragenrubriek“ enz.

In dezen jaargang geeft o.a. Dr. S. O. Los zijn studies over „Karakterindeeling van de rijpere jeugd“.

Een zóó goed verzorgd, zóó goedkoop tijdschrift, met zóó rijken inhoud, hoort in elk christelijk gezin thuis.

Vraag nog heden een abonnement of proefnummers aan!

DE ZON BRENGT LICHT, LEVEN, KRACHT.

MUN ANGELUS-ORGEL GENOT

VERPOOZING GEZELLIGHEID

LAAT U NOG HEDEN UITVOERIGE PRIJSLIJST TOEZENDEN DOOR

JOH. DE HEER, ROTTERDAM.

OOSTZEEDIJK 328-332

ZENDINGSLIEDEREN

Dit bundeltje bevat 85 Zendingssliederen, op daarbij aangegeven, naar bekende wijzen, te zingen op kindertent en profeeten. Te gebruiken zoowel op kindertent als op andere zendingssamenkomsten.
Prijs f 0.35; bij mindere 50 oir. f 0.20 per ex.
GOES. OOSTERBAAN & LE COINTRE.

Medew.
dan
Am
ven
Wie

Prof.

INHOUD:
is gegeven
Rapport:
De Geref.
Kerk en
Literatuur
Akte, 2
de Paas
schouw.

In ons
onder het
oort de e
alle moge

We kn
aanheffen
delijk zeg
maar de
taak heb

Want w
menschen
verbroken
macht en
gezag nie

Er zijn
slechte se
versleiten
minst hie
de tucht i
alle tucht

Men ve
kan prate
jonge men
zoo slucht
dergelijke
tucht wor

nagegaan,
wel een i
wijze we
Des te
voor de y
wij in on
gevaren d

De auto
zichzelve
samenlev
cultuur, z
innerlijke
ding gaai

Maar he
die verbod
Daar is
Het is l
juiste mid
voor het
dividende

No ligt
samenlev
het sociale
noem in
weest, het

Sociaal
van opze
deed naar
wilde voel
krachten o

het algeme
zooals een
schreven,
alsof nu d
het geval
en het w

medemens
de kwaal,
en kartels
vrijheid, va
over. Al n
het kudde
daartegen
Men riep
En oos m
studen is